



The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

*Dvorana Pavla VI.
Srijeda, 22. veljače 2023.*

[Multimedia]

Strast za evangelizacijom: vjernikov apostolski žar. 5. Duh Sveti - protagonist navještaja

Draga braćo i sestre, dobar dan i dobro došli!

U našem itinerariju katehezâ o velikoj ljubavi prema vjerovjesništvu, danas ponovno krećemo od Isusovih riječi koje smo čuli: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga“ (Mt 28, 19). *Pođite* – kaže Uskrsli – ne indoktrinirati ili provoditi prozelitizam, nego *učiniti učenicima*, to jest dati svakome priliku da dođe u doticaj s Isusom, da ga upozna i ljubi. Pođite *krsteći*: „krstiti“ znači „uroniti“ i, dakle, prije nego liturgijsku, taj izraz označava vitalnu radnju uranjanja vlastitog života u Oca, u Sina, u Duha Svetoga; iskusiti svaki dan radost prisutnosti Boga koji nam je blizu kao Otac, kao Brat, kao Duh koji djeluju u nama, u samom našem duhu. Krstiti znači uroniti u Presveto Trojstvo.

Kad Isus kaže svojim učenicima – a i nama: „Pođite!“, ne priopćava samo neku riječ. Ne. Prenosi nam ujedno *Duha Svetoga*, zato što se samo zahvaljujući njemu, Duhu Svetom, može primiti Kristovo poslanje i pronositi ga dalje (usp. Iv 20, 21-22). Apostoli, naime, ostaju zatvoreni iz straha u dvorani Posljednje večere sve dok ne dođe dan Pedesetnice i Duh Sveti silazi na njih (usp. Dj 2, 1-13). U tome trenutku strah nestaje i njegovom će snagom ti, uglavnom nepismeni, ribari promijeniti svijet. „Ali ako ne znaju govoriti...“. Riječ Duha Svetoga, snaga Duha je ta koja će ih vodi da mijenjaju svijet. Navještaj evanđelja, dakle, ostvaruje se samo u snazi Duha, koji prethodi

misionarima i pripravlja srca: On je „pokretna sila evangelizacije“.

Otkrivamo to u Djelima apostolskim, gdje se na svakoj stranici vidi da *protagonist navještaja* nisu Petar, Pavao, Stjepan ili Filip, nego *Duh Sveti*. U istim Djelima apostolskim čitamo o osjetljivom trenutku početaka Crkve, koji također nama može mnogo reći. Tada, kao i danas, uz utjehe nije nedostajalo nevolja – lijepi trenuci i trenuci koji nisu bili baš tako lijepi – radosti su pratile brige, bilo je i jednog i drugog. Jedna briga na poseban način: kako se ponašati prema poganima koji prigrlje vjeru, prema onima koji nisu pripadali židovskom narodu. Jesu li bili dužni ili ne držati se propisâ iz Mojsijevog zakona? Nije to bila mala stvar za te ljude. Formirala su se tako dva tabora: jedni su držali da se neprijeporno valja držati Zakona a drugi da ne treba. Da bi razabrali, apostoli su se okupili na onome što će se nazvati „Jeruzalemski sabor“, prvi u povijesti. Kako riješiti tu dvojbu? Mogao se tražiti dobar kompromis između tradicionalnog i novog: neka se jedne uredbe opslužuje, a druge neka se napuste. Ipak, apostoli ne slijede tu ljudsku mudrost kako bi tražili neku diplomatsku ravnotežu između jednog i drugog, ne vode se time, nego se prilagođavaju djelovanju Duha, koji ih je preduhitrio, silazeći na pogane kao i na njih.

I tako, dokidajući gotovo sve obveze vezane uz Zakon, saopćavaju konačne odluke, koje su donijeli – kako pišu – „Duh Sveti i mi“ (usp. *Dj 15, 28*), to je izlaz, Duh Sveti i mi, apostoli uvijek tako djeluju. Zajedno, bez međusobnih podjela, usprkos tome što su imali različite osjećaje i različita mišljenja, oni slušaju Duha. A On uči nešto što vrijedi dan-danas: svaka je vjerska tradicija korisna ako olakšava susret s Isusom, svaka je vjerska tradicija korisna ako olakšava susret s Isusom. Mogli bismo reći da je povijesna odluka prvog sabora, čije blagodati i mi uživamo, potaknuta jednim načelom, *načelom navještaja*: u Crkvi sve treba biti usklađeno sa zahtjevima navješćivanja evanđelja, ne sa stavovima konzervativaca ili naprednjaka, nego sa činjenicom da Isus dolazi u živote ljudi. Zato se svaka odluka, običaj, struktura i tradicija moraju vrednovati u mjeri u kojoj pomažu navješćivanje Krista. Kad se u Crkvi nailazi na odluke, na primjer ideološke podjele: „Konzervativan sam zato što... naprednjak sam zato što...“. Ali gdje je Duh Sveti? Tu valja biti na oprezu, jer evanđelje nije ideja, evanđelje nije ideologija: evanđelje je navještaj koji dotiče srce i mijenja ti srce, ali ako se sklanjaš u ideju, u ideologiju, bilo desnu, bilo lijevu, bilo u centru, ti evanđelje pretvaraš u političku stranku, ideologiju, klub koji okuplja ljude. Evanđelje ti uvijek daje tu slobodu Duha koji djeluje u tebi i vodi te naprijed. Kako je samo danas potrebno držati se slobode evanđelja i pustiti Duhu da nas vodi naprijed!

Tako Duh prosvjetljuje Crkvu na njezinu putu. On nije, naime, samo svjetlo srdaca, On je svjetlo koje usmjerava Crkvu; daje jasnoću, pomaže razlikovati, razlučiti jednu stvar od druge. Zato ga je potrebno često zazivati. Učinimo to i danas, na početku korizme, zato što, kao Crkva, možemo imati točno definirana vremena i prostore, dobro organizirane zajednice, ustanove i pokrete ali bez Duha sve ostaje bez duše. Organizacija nije dovoljna: Duh Sveti je taj koji daje život Crkvi. Crkva, ako mu se ne moli i ne zaziva ga, zatvara se u sebe samu, u jalove i iscrpljujuće rasprave, u izlizane polarizacije, dok se plamen poslanja gasi. Jako je tužno gledati na Crkvu kao na parlament: ne, Crkva je nešto drugo. Crkva je zajednica muškaraca i žena koji vjeruju i naviještaju

Isusa Krista ali nošeni Duhom Svetim, ne vlastitim razumom. Dà, koristi se razum ali Duh Sveti dolazi prosvjetliti ga i pokrenuti, Duh Sveti nam daje izaći, potiče nas da naviještamo vjeru kako bi nas utvrdio u vjeri, potiče nas da pođemo zajedno u poslanje kako bismo ponovno pronašli svoj pravi identitet. Zato apostol Pavao ovako preporučuje: „Duha ne trnite“ (1 Sol 5, 19), Duha ne trnite. Molimo se često Duhu, zazivajmo ga, molimo ga svaki dan da zapali u nama svoje svjetlo. Učinimo to prije svakog susreta, da postanemo Isusovi apostoli s onima koje susrećemo. Ne trnuti Duha u kršćanskim zajednicama, a ni u svakom pojedinom od nas.

Draga braćo i sestre, kao Crkvu Duh nas pokreće i daje nam snage za novi početak. „Nema sumnje da je važno u našim pastoralnim planovima krenuti od socioloških istraživanja, analizâ, popisa teškoćâ, od popisa očekivanja i pritužbi. No, mnogo je važnije krenuti od *iskustva Duha*: to je pravo polazište. Zato ta iskustva treba tražiti, bilježiti, proučavati, tumačiti. To je temeljno načelo koje se, u duhovnom životu, naziva *prvenstvo utjehe nad očajem*. Prvi je Duh koji tješi, oživljava, prosvjetljuje, pokreće; zatim će doći također suhoća, patnja, tama, ali načelo kojim se valja voditi u tami jest *svjetlo Duha* (C.M. Martini, *Evangelizzare nella consolazione dello Spirito*, 25. rujna 1997.). To je načelo kojim se valja voditi u stvarima koje se ne razumiju, u konfuzijama, pa i u mnogim situacijama tame, ono je važno. Pokušajmo se zapitati otvaramo li se tom svjetlu, dajemo li mu prostora: zazivam li ja Duha Svetoga? Neka svatko odgovori u svom srcu. Koliko nas se moli Duhu Svetom? „Ne, oče, ja se molim Majci Božjoj, svecima, Isusu, izmolim tu i tamo Očenaš, molim se Ocu“. – „A Duhu? Ne moliš se Duhu, koji je onaj koji ti pokreće srce, koji te vodi naprijed, koji ti donosi utjehu, nosi naprijed želju za evangelizacijom i vršenjem poslanja?“. Ostavljam vam to pitanje: molim li se Duhu Svetom? Puštam li da me vodi i upravlja On, koji me poziva da se ne zatvaram, nego da donosim Isusa, da svjedočim prvenstvo Božje utjehe nad očajem svijeta? Gospa koja je to dobro shvatila pomaže nam to shvatiti.

Pozdravi

Na poljskom

[...] Na početku korizme potičem vas da posebno brinete o misionarima koji gorljivo naviještaju evanđelje po cijelom svijetu. Blagoslivljam inicijativu „Misionari za korizmu“, kojom svojom molitvom i postom podupirete poljske misionare. Ovo je djelo također upućeno onima koji su ostali u ratom razorenoj Ukrajini, donoseći potporu i nadu stanovnicima te mučeničke zemlje. Molimo zajedno za mir! Blagoslivljam vas od srca!

Na hrvatskom

Radosno pozdravljam hrvatske hodočasnike, a posebno voditelje i učenike Gimnazije Karlovac. Dragi mladi, pozivam vas da sve više prijanjate uz Krista, kako biste u punini živjeli svoj život.

Crkva računa na vas: budite uvijek velikodušni, hrabri i puni nade. Došli ste na grobove apostolâ upravo danas kad započinjemo još jedno hodočašće, to jest korizmeni hod priprave za Uskrsnuće Gospodinovo. Neka vas blagoslov, koji vam rado podjeljujem, podupre u ustrajnosti. Hvaljen Isus i Marija!

Na talijanskom

[...] Danas započinje korizma, povlašteno vrijeme obraćenja i pokore za naš duh. Zamolio bih sve vas da u ovom razdoblju pojačate svoje molitve, razmatranje Božje riječi i služenje braći i sestrama.

Apel Svetoga Oca

Draga braćo i sestre,

preksutra, 24. veljače, navršava se godinu dana od invazije na Ukrajinu, od početka tog apsurdnog i okrutnog rata. Tužne li obljetnice! Broj poginulih, ranjenih, izbjeglica, uništenih zgrada, ekonomske i štete po ukrajinsko društvo govori sam za sebe. Hoće li Gospodin moći oprostiti tolike zločine i tolika nasilja? On je Bog mira. Ostanimo blizu mučeničkog ukrajinskog naroda koji i dalje pati i zapitajmo se: je li učinjeno sve što je moguće da se rat zaustavi? Apeliram na one koji imaju vlast nad narodima da se konkretno založe za okončanje sukoba, za postizanje prekida vatre i početak mirovnih pregovora. Pobjeda sagrađena na ruševinama nikada neće biti prava pobjeda.